

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Égész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmintion levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
Ésírakok nem adhatók vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

HIBDETS DÍJA
Hivatalos hirdetésekért Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzet centim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

„Magyar Egyesület.”

Közel két éve lesz, hogy Budapesten *Magyar egyesület* alakult néhány lelkes hazafi buzgal-mából. Itt vetett lángot először azon tűzszlop, mely hivatva lenne a magyarosodás apostolait szá-zadok mulasztásait pótló magyar nyelvi kulturánk fejlesztésében vezérelni. A helyzet kiáltó szava, az a köztünk hetvenkedő idegen szellem, mely már anynyi aljas merényletet követett el nemze-tiségünk ellen, végre a főváros magyar társadal-mát is megmozdította passzivitásában, hogy sora-kozzék s állja útját annak az eszközeiben sem válogató hazafiatlanságnak.

Századok röpültek el nemzeti nyelvünk felett s csaknem nyomtalanul. És csak így eshetett meg, hogy zsidókat közönyünkön rést ütött a germán, román, pánszláv törekvés s hódított köztünk. Pedig amennyi tért elhódított tőlünk az idegen elem, annival kisebb térre szorult a magyar nemzet s annival lett könnyebb a mérleg azon serpenyője, melyben mi vagyunk idegen testvé-reinkkel szemben.

Ma is úgy vagyunk ezen köztünk elősködő idegen szellemmel, mint volt a középkor az ő boszorkányaival — hogy, ha el is égették, ha mélyen el is ásták az elpusztítottak hitt porait: szelleme mégis csak feljárt, *kisérteni*.

Fővárosunkban látható leginkább, mily sok-nyelvű elemből áll az a magyarnak nevezett tár-sadalom; de itt látható legvilágosabban az is, mily széles tért hódított el tőlünk az idegen szellem.

Hogy mily erősen elkele be magát, mily hatalmasan vetette meg lábait hazánk földén, lát-tuk a német színház szomorú névre vergődött kolomposainál, akik a német múzsa érdekében még a hazaárulástól sem tartóztatták magukat. De ezen jelenségeknek csak a mi erélytelenségünk az oka. Erős nemzeti testszervezeten nem jelentkez-nek ily szimpptomák.

Hol vagyunk mi a franciáktól, a poroszoktól, az angoloktól erély tekintetében?

Mi folyvást lojalis türelmünkre hivatkozunk, pedig e hivatkozással csak közönyünkre muta-tunk rá.

Nagyon szép az „aki téged követ, te azt kenyérről” elvű türelem; de akkor, midőn egysz-tenciánk ellen törnek, akkor azt az elvet valom, hogy „aki téged követ: üsd te azt mennykövel.”

A magyarságnak fővárosunkból, „nemzet

szívéből kellene lüktetnie és sajnos — ez sem egészen magyar!

Ezért alakult a *Magyar Egyesület*, hogy a magyarságnak egy mély medret ásva, e széles mederben magával ragadjon és elnyeljen minden hazafiatlan áramlatot. Esmeköre az erdélyi köz-művelődési egyesület keretében mozog. Célja: a magyar nyelvnek minél szélesebb körben való terjesztése s a magyar közszellem ápolása.

Közjogilag alig van ennél égetőbb feladatunk. Történelmünk bizonyítja, hogy soknyelvűségünk társadalmunknak tagokra s pártokra szakadását idézte elő s az egy-egy nyelvet beszélő nép külön-külön érdekközösséggé tömörült mindig, midőn valamely fontos közjogi kérdés megoldásáról volt szó.

Csak hazánk közelmúltjára, az 1848—49-iki önvédelmi harcunkra mutatva, látjuk a román, szerb, szász lázadást egyenesen hazánk ellen törni; látjuk a dákóromán, germán törekvések folytonos támadásait, a horvátok vak gyűlöletét, az idegen sajtók folytonosan szított s élesztett irodalmi har-cát, azt az aknamunkát, mely hazánk aláadását tüzte ki eltökélt céljával.

A kormányt sokoldalú tevékenysége sokkal inkább igénybe veszi, semhogy a helyzet által parancsolt mértékben érvényesíthetné akarátat hazai nyelvünk terjesztésében. Éppen azért kell nekünk, a művelt magyar társadalomnak szervez-kezdünk a munkára. Nekünk kell a célt megva-lósítanunk.

Minden magyar legyen nyelvének egy egy apostola! Mert köztünk csak az egynyelvűség költetheti fel az összetartozandóság és érdekközös-ség érzetét. Ez az összetartás anyagi kapcsa. A nyelvnek varázsereje van. Legyen hazánk nyelv, érzélem és gondolkodás dolgában egy! Legyen a magyarnak az Magyarország, a mia franciának Fran-ciaország, a porosznak Poroszország! Egy nyelv, egy érzés és egy nemzeti szívverés!

A fővárosi *Magyar Egyesület* eleinte csak a főváros megmagyarosítását tüzte ki feladatául; alig esett azonban keresztül a kezdet és szervez-kezes nehézségein, példája már is hullámszerűen hatott át *Győr, Kőszeg, Nagy-Várád, Duna-Bog-dány, Szent-Hubert és Versecs* közönségére, ahol fiókegyesületek alakultak; mert érzik egy magyar liga alakításának szükségességét, s érzik, hogy az államegyesületből hiányzó organizmust önma-gukból kell helyettesíteniük.

Zemplén-vármegye e tekintetben boldognak

nevezhető. Nyugalmát nem zavarják nemzetiségi torzsolkodások. Felső részét lakó tótjaink békés hazafiaknak nevezhetők. Őseik nagyobb részét ma-gyarok voltak, de elszlávosodtak.

Kultur-missiót teljesítene vármegyénk, ha Sátoralja-Ujhelyben is fiók egyesületet létesítve csatlakoznék a mozgalomhoz!

Egy megfelelő szervezettel létesített s külö-nösen a hazafias néptanítókat kebelébe olvasztó egyesület nagy lendületet kölcsönözne a magyar nyelv terjedésének, mert minden tótjaink között, a tanítók élén egy kultusza volna megteremthető a magyarságnak.

Népnevelésünk jelen rendszere képtelen e e célt elérni; mert ha 6 év alatt némiképp elsajá-títják is a gyermekek a magyar nyelvet, de ha lerázták az iskolaporát, ismét csak tótjaink övéik környezetébe kerülnek, ahol pedig magyar nyelvet vagy éppen nem, vagy csak elvétve hallanak — s így nem az életnek, de a feledésnek tanultak.

Arra, hogy a felső rész megmagyarosodjék vármegyénk egész társadalmának közre kellene hatnia. Léküzdhetetlen akadályokba pedig éppen nem ütköznek a cél, mert tótjaink éppen nem idegenkednek a magyar nyelvtől, általában pedig békés hazafiaknak nevezhetők.

Úgy véli a fővárosi *Magyar Egyesület* is hi-vatását betölteni, hogy még ez év folyamán több magyar nyelvi tanfolyamot nyit meg, melyet kor, nem és polgári állás közti különbség nélkül lato-gathat mindenki.

Nem lehet tudni, hogy az egységes szláv birodalom ábrándja nem hoz-e reánk is valamit? Tótjaink között h-ditana az eszme már csak nyelvi rokonságuknál fogva is.

Közéletünknek ily fontos feladatait mint közte-kintély, az állam volna ugyan hivatva megoldani; mivel azonban az egyes államok kormányai nem állanak a konszolidaltságnak azon a fokán, hogy ténykedésüket az élet összes terén s a kellő mér-tékben kifejthessék: ennél fogva az államot helyet-tesítő erők és segítségük forrását magyarnak tár-sadalmunkban kell keresnünk s feltalálnunk.

A magyarosítás ellenségei e törekvésünket sovénizmusnak szeretik elkeresztelni. Hát hisz ak-kor az is sovénizmus, ha az apa magyarul szólítja fiát. Hát egy magyar anyagi és szellemi tulsuly-lal feltartott hazának neve talán „Oláhország”, vagy „Tórorszag” legyen és abban az oláh, vagy a tót legyen az uralkodó, az állam nyelve?

Igazán nevetséges okokat hoznak fel elleneink.

TÁRCA.

Alvinczy tábornagy olaszországi hadjárata.

(1796. október 29-től, november 21-ig.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája, —

V.

Az idő kiderült. Ragyogó holdfény árasztá el a környéket. *Napoleon* az osztrák tábor tűzvonalait megsemméltendő több magaslatra felment. Az Ecs és Gárda tó közti területet a tábori tüzek vonalai lepték el, megmelegítve a levegőt. Őt hadtestet különböztetett meg. Az öt hadtestnek öt osztagja már előtte való napon kezdett mozgolódni. A fekvő tanyák tüzei 40—60,000 emberre mutattak. Evvel szemben a franciák reggeli 6 órakor 22,000 ember erősek voltak. Rendkívül nagy egyenlőtlenség, de a franciák előnye volt 68 ágyú és párezer jó lovas. Az első osztrák hadtest táborhelyének fekvéséből látszott, hogy az reggel 9 vagy 10 óra tájban támadni fog. A hátrább fekvő, s a rivoli fensiknek hátulról tör-ténendő támadására irányított hadtest 10 óra előtt nem érkezhet a csataterre. A középnek hadteste balról intézندی a francia hadállás megtámadását. A Montebaldo legmagasabb csúcsán St-Marco mellett álló osztrák hadtest iránya volt a St-Marco kápolna elfoglalása, a rivoli fensik meg-rohanása, hogy utat nyisson annak a hadtestnek,

a melyik az Ecs mentén, a fensik szélén a völgyben tanyázott. Az igen messze táborozó ötödik hadtest tartaléknak látszott.

Napoleon a megfigyelés születe meggyőződés szerint vetette meg tervét. A St-Marco kápolnát odahagyott *Joubert*-nek rendeli, hogy a rivoli fensiket csak utócsapatjával fedezze, hadtestének többi részével pedig menten támadjon, a kápolnát vegye vissza és a hegy legszélén álló osztrák sereg közepének második osztagját nap felköl-tekor rohanja meg, s amennyire lehetséges szorítsa vissza. Száz horvát egy fogolytól megtudta, hogy a franciák a kápolnát elhagyták, épen megakarták azt szállani, amikor *Joubert* reggeli 4 órakor ott termett s előbbi hadállását elfoglalta.

Amint megviradt, *Joubert* az előtte álló had-osztaglyt megtámadta s magaslatról-magaslatra egé-szen a Montebaldo legmagasabb élére kergette. Ekkor az osztrák közép-hadtest sietve közeledik, 9 óra előtt a rivoli fensik bal oldalának magasla-tára nyomul, de tüzésége nem volt. A 14. és 85. francia ezred két üteg ágyúval védelmezték a fensiket; a 14. ezred a támadást visszaverte, de a 85. ezred tulszárnyaltatván áttörtetett. A francia fővezér az egész éjjeli járata után pihenőt tartó *Massena* hadtestéhez vágat, azt az osztrákokra vezet s egy fél óránál kevesebb idő alatt az osztrák első hadtestet megverve, rendetlen futásban hagyta el a csatateret.

A 3000 gyalog, 5—6000 lovasból, a sereg összes rokkantjaiból álló, nehéz podgyászait ma-gával cipelő osztrák bal szárny egy osztagja, *Lusignan* tábornok vezénylete alatt, a völgyben

állott. Mikor a fensik közelében a tüzelést meg-hallotta s észrevette, hogy *Joubert* már egy óra-járásnyira előre hatolt: a kápolna megszállására és *Joubert*-nek hátulról való megtámadására ne-hány könnyű csapatot küldött. Az osztrák csapa-tok megerősödvé a segítségükre küldött 12 ágyú-val és 3 zászlóalj gyaloggal — már a magaslat feléig értek. *Joubert* észrevévén ezt a mozgolódást, két zászlóalját rohamlépésben indít ellenük, akik a kápolnához az osztrákok előtt elérvén, a hegyre kapaszkodókat a völgybe hányják. Ezután a rivoli fensikről, egy 15 ágyúból álló üteg, ürgolyókkal kezdi az osztrák bal szárny előre törekedő töme-gét töretni. *Leclere* ezredes 300 lovas szétszór-tan támadott, *Lasalle* lovas század-parancsnok, az első zászlóalj élén, lelkesültségével dönté el a nap sikerét. A franciák, az előnyomult osztrák gyalog-ságot, lovasságot, tüzéségét mind egy lábíg elfogták.

Az osztrák sereg jobb szárnyának hadosz-lopai 11 órakor értek kijelölt helyükre; de már ott találták a dezanánói francia tartalék-osztaglyt, a második 1000 ember erős dandár meg a ma-gaslatokon rézsutt a veronai uttól, a rivoli fensik felé állt fel. Az osztrák jobb szárnynak ágyuja nem volt, azt hitte azonban, hogy a francia sereg háta mögé került, pedig elkésett. Alig ért fel a tetőre, már is az osztrák sereg harmadik hadtesté-nek és bal szárnyának szétverésén csudálkozott. A franciák heves ágyuzás után az osztrák jobb szárnyat is csakhamar megrohanták, körülfogták s az egész hadtestet foglyul ejték.

Délután egy óra... Az osztrák hadsereg

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmentés levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
Hivatalos hirdetéseknek: Minden sor után 1 kr. Azonfelül helyeg 30 kr.
Kiemelt díjazottak s körzetbeli ellátott hirdetésekért térmentés szerinti minden négyzeteg centim. után 3 kr. számíttatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

„Magyar Egyesület.”

Közel két éve lesz, hogy Budapesten *Magyar Egyesület* alakult néhány lelkes hazafi buzgalomból. Itt vetett lángot először azon tűzszlop, mely hivatva lenne a magyarosodás apostolait századok mulasztásait pótló magyar nyelvi kulturánk fejlesztésében vezérelni. A helyzet kiáltó szava, az a köztünk hetvenkedő idegen szellem, mely már annyira aljas merényletet követett el nemzetiségünk ellen, végre a főváros magyar társadalmát is megmozdította passzivitásában, hogy sorakozzék s állja útját annak az eszközeiben sem válogató hazafiatlanságnak.

Századok röptek el nemzeti nyelvünk felett s csaknem nyomtalanul. És csak így eshetett meg, hogy zsidóközönyünkön rést ütött a germán, román, pánszláv törekvés s hódított közöttünk. Pedig amennyi tért elhódított tőlünk az idegen elem, annyival kisebb térre szorult a magyar nemzet s annyival lett könnyebb a mérleg azon serpenyője, melyben mi vagyunk idegen testvéreinkkel szemben.

Ma is úgy vagyunk ezen köztünk élősködő idegen szellemmel, mint volt a középkor az ő boszorkányaival — hogy, ha el is égették, ha mélyen el is ásták az elpusztítottak hitt porait: szelleme mégis csak feljárt, kísérteti.

Fővárosunkban látható leginkább, mily soknyelvű elemből áll az a magyarnak nevezett társadalom; de itt látható legvilágosabban az is, mily széles tért hódított el tőlünk az idegen szellem.

Hogy mily erősen ékelte be magát, mily hatalmasan vetette meg lábait hazánk földén, látuk a német színház szomorú névre vergődött kolompasainál, akik a német múzsa érdekében még a hazaárulástól sem tartóztatták magukat. De ezen jelenségeknél csak a mi erélytelenségünk az oka. Erős nemzeti testszervezet nem jelentkezik ily szimptomák.

Hol vagyunk mi a franciáktól, a poroszoktól, az angoloktól erély tekintetében?

Mi folyvást lojális türelmünkre hivatkozunk, pedig e hivatkozással csak közönyünkre mutatunk rá.

Rágon szép az „aki téged kövel, te azt kenyérrrel” elvű türelem; de akkor azt az elvet vallom, hogy „aki téged kövel: üsd te azt mennykövel.” A magyarságnak fővárosunkból, a nemzet

szívéből kellene lüktetnie és sajnos — ez sem egészen magyar!

Ezért alakult a *Magyar Egyesület*, hogy a magyarságnak egy mély medret ásva, e széles mederben magával ragadjon és elnyeljen minden hazafiatlan áramlatot. Eszmeköre az erdélyi közművelődési egyesület keretében mozog. Célja: a magyar nyelvnek minél szélesebb körben való terjesztése s a magyar közszellem ápolása.

Közjogilag alig van ennél égetőbb feladatunk. Történelmünk bizonyítja, hogy soknyelvűségünk társadalmunknak tagokra s pártokra szakadását idézte elő s az egy-egy nyelvet beszélő nép külön-külön érdekességévé tömörült mindig, midőn valamely fontos közjogi kérdés megoldásáról volt szó.

Csak hazánk közelmúltjára, az 1848—49-iki önvédelmi harcunkra mutató, látjuk a román, szerb, szász lázadást egyenesen hazánk ellen törni; látjuk a dákoromán, germán törekvések folytonos támadásait, a horvátok vak gyűlöletét, az idegen sajtók folytonosan szított s élesztett irodalmi harcát, azt az aknamunkát, mely hazánk aláadását tüzte ki eltökélt céljával.

A kormányt sokoldalú tevékenysége sokkal inkább igénybe veszi, semhogy a helyzet által parancsolt mértékben érvényesíthetné akaratát hazai nyelvünk terjesztésében. Éppen azért kell nekünk, a művelt magyar társadalomnak szervekednünk a munkára. Nekünk kell a célt megvalósítanunk.

Minden magyar legyen nyelvének egy egy apostola! Mert köztünk csak az egy nyelvűség költetheti fel az összetartozandóság és érdekesség érzetét. Ez az összetartás anyagi kapcsa. A nyelvnek varázsereje van. Legyen hazánk nyelv, érzelm és gondolkodás dolgában egy! Legyen a magyarnak az Magyarország, a mia franciának Franciaország, a porosznak Poroszország! Egy nyelv, egy érzés és egy nemzeti szívverés!

A fővárosi *Magyar Egyesület* eleinte csak a fővárosi magyarságát tüzte ki feladatául; alig esett azonban keresztül a kezdet és szervezkedés nehézségein, példája már is hullámszerűen hatott át Győr, Kőszeg, Nagy-Várada, Duna-Bogdány, Szent-Hubert és Versecs közönségére, ahol főkegyesületek alakultak; mert érzik egy magyar liga alakításának szükségességét, s érzik, hogy az államgépezetéből hiányzó orgánizmust önmagukból kell helyettesíteniük.

Zemplén-vármegye e tekintetben boldognak

nevezhető. Nyugalmát nem zavarják nemzetiségi torzsolkodások. Felső részét lakó tótjaink békés hazafiaknak nevezhetők. Őseik nagyjából magyarok voltak, de elszlávosodtak.

Kultur-missiót teljesítene vármegyénk, ha Sátoralja-Ujhelyben is fiók egyesületet létesítve csatlakoznék a mozgalomhoz!

Egy megfelelő szervezettel létesített s különösen a hazafias néptanítókat kebelébe olvasztó egyesület nagy lendületet kölcsönözne a magyar nyelv terjedésének, mert minden tótjaink községben, a tanítók élén egy kultusza volna megteremthető a magyarságnak.

Népnevelésünk jelen rendszere képtelen e célt elérni; mert ha 6 év alatt némiképp elsajátítják is a gyermekek a magyar nyelvet, de ha lerázták az iskolaport, ismét csak tótjaink övéik környezetébe kerülnek, ahol pedig magyar nyelvet vagy éppen nem, vagy csak elvétve hallanak — s így nem az életnek, de a feledésnek tanultak.

Arra, hogy a felső rész megmagyarosodjék vármegyénk egész társadalmának közre kellene hatnia. Leküzdhetetlen akadályokba pedig éppen nem ütköznek a cél, mert tótjaink éppen nem idegenkednek a magyar nyelvtől, általában pedig békés hazafiaknak nevezhetők.

Úgy véli a fővárosi *Magyar Egyesület* is hivatását betölteni, hogy még ez év folyamán több magyar nyelvi tanfolyamot nyit meg, melyet kor, nem és polgári állás közti különbség nélkül látogathat mindenki.

Nem lehet tudni, hogy az egységes szláv birodalom ábrándja nem hoz-e reánk is valamit? Tótjaink között hódítana az eszme már csak nyelvi rokonságunknál fogva is.

Közéletünknek ily fontos feladatait mint kötelességet, az állam volna ugyan hivatva megoldani; mivel azonban az egyes államok kormányai nem állanak a konszolidáltságnak azon a fokán, hogy ténykedésüket az élet összes terén s a kellő mértékben kifejhessék: ennél fogva az államot helyettesítő erők és segítség forrását magában társadalmunkban kell keresnünk s feltalálnunk.

A magyarság ellenségei e törekvésünket sovénizmusnak szeretik elkeresztelni. Hát hisz akkor az is sovénizmus, ha az apa magyarul szólítja fiát. Hát egy magyar anyagi és szellemi tulsulyal feltartott hazának neve talán „Oláhország”, vagy „Tótország” legyen és abban az oláh, vagy a tót legyen az uralkodó, az állam nyelve?

Igazán neveltséges okokat hoznak fel elleneink.

TÁRCA.

Alvinczy tábornagy olaszországi hadjárata.

(1796. október 29-től, november 21-ig.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája, —

V.

Az idő kiderült. Ragyogó holdfény árasztá el a környéket. *Napoleon* az osztrák tábor tűzvonalaits megsemmisítendő több magaslatra felment. Az Ecs és Gárda tó közti területet a tábori tüzek vonalait lepték el, megmelegítve a levegőt. Őt hadtestet különböztetett meg. Az öt hadtestnek öt osztálya már előtte való napon kezdett mozgolódni. A fekvő tanyák tüzei 40—60,000 emberre mutattak. Evvel szemben a franciák reggeli 6 órákor 22,000 ember erősek voltak. Rendkívül nagy egyenlőtlenség, de a franciák előnye volt 68 ágyú és párezer jó lovas. Az első osztrák hadtest táborhelyének fekvéséből látszott, hogy az reggel 9 vagy 10 óra tájban támadni fog. A hátrább fekvő, s a rivoli fensiknek hátulról történendő támadására irányított hadtest 10 óra előtt nem érkezhett a csataterre. A középnek hadteste balról intézندی a francia hadállás megtámadását. A Montebaldo legmagasabb csúcsán St-Marco mellett álló osztrák hadtest iránya volt a St-Marco kápolna elfoglalása, a rivoli fensik megrohanása, hogy utat nyisson annak a hadtestnek,

a melyik az Ecs mentén, a fensik szélén a völgyben tanyázott. Az igen messze táborozó ötödik hadtest tartaléknak látszott.

Napoleon a megfigyelés szülte meggyőződés szerint vetette meg tervét. A St-Marco kápolnát odahagyott *Foubert*-nek rendeli, hogy a rivoli fensiket csak utócsapatjával fedezze, hadtestének többi részével pedig menten támadjon, a kápolnát vegye vissza és a hegy legszélén álló osztrák sereg közepének második osztályát nap felköltekor rohanja meg, s amennyire lehetséges szorítsa vissza. Száz horvát egy fogolytól megtudta, hogy a franciák a kápolnát elhagyták, épen megakarták azt szállani, amikor *Foubert* reggeli 4 órákor ott termelt s előbbi hadállását elfoglalta.

Amint megviradt, *Foubert* az előtte álló hadosztályt megtámadta s magaslatról-magaslatra egészen a Montebaldo legmagasabb élére kergette. Ekkor az osztrák közép-hadtest sietve közeledik, 9 óra előtt a rivoli fensik bal oldalának magaslatára nyomul, de tüzersege nem volt. A 14. és 85. francia ezred két üteg ágyúval védelmezték a fensiket; a 14. ezred a támadást visszaverte, de a 85. ezred tulszárnyaltatván áttörtetett. A francia fővezér az egész éjjeli járata után pihenőt tartó *Massena* hadtestéhez vágat, azt az osztrákokra vezetési s egy fél óránál kevesebb idő alatt az osztrák első hadtest megverve, rendetlen futásban hagyta el a csatateret.

A 3000 gyalog, 5—6000 lovasból, a sereg összes rokkantjaiból álló, nehéz podgyászait magával cipelő osztrák bal szárny egy osztálya, *Lusignan* tábornok vezénylete alatt, a völgyben

állott. Mikor a fensik közelében a tüzelést meghallotta s észrevette, hogy *Foubert* már egy órajársnyira előre hatolt: a kápolna megszállására és *Foubert*-nek hátulról való megtámadására néhány könnyű csapatot küldött. Az osztrák csapatok megerősödvé a segítségükre küldött 12 ágyúval és 3 zászlóalj gyaloggal — már a magaslat feléig értek. *Foubert* észrevéven ezt a mozgolódást, két zászlóalját rohamlépésben indit ellenük, akik a kápolnához az osztrákok előtt elérvén, a hegyre kapaszkodókat a völgybe hanyják. Ezután a rivoli fensikről, egy 15 ágyúból álló üteg, ürgyölökkel kezdi az osztrák bal szárny előre törekedő tömegeit töretni. *Leclere* ezredes 300 lovasal szétszórta támadott, *Lasalle* lovas század-parancsnok, az első zászlóalj élén, lelkesültségével dönté el a nap sikerét. A franciák, az előnyomult osztrák gyalogságot, lovasságot, tüzerseget mind egy lábíg elfogták.

Az osztrák sereg jobb szárnyának hadszlopai 11 órákor érték kijelölt helyükre; de már ott találták a dezentánói francia tartalék-osztályt, a második 1000 ember erős dandár meg a magaslatokon rézsutt a veronai utól, a rivoli fensik felé állt fel. Az osztrák jobb szárnyak ágyuja nem volt, azt hitte azonban, hogy a francia sereg háta mögé került, pedig elkésett. Alig ért fel a tetőre, már is az osztrák sereg harmadik hadtestének és bal szárnyának szétverésén csudálkozott. A franciák heves ágyuzás után az osztrák jobb szárnyat is csakhamar megrohanták, körülfozták s az egész hadtestet foglyul ejték.

Délután egy óra... Az osztrák hadsereg

A Zemplén mai száma hat oldal.

Ha kissé ideálisnak és rajongónak tünik is fel a meggyarítás itt fejtegetett módja, még sem utólríhetetlen az.

Es ki az, ki nem az eszményiért küzd?
Lukács Pál.

Vármegyei ügyek.

Főispánunk öméltsága Nagy-Mihályban a hó 1-én titkára kíséretében megjelenván, tüzetesen megvizsgálta az ottani járási szolgabírói hivatal ügyvitelét és pénzügyét. Főlemlítést érdemel az utóbb említett irányban főképp annak a látása, hogy a n.-mihályi járásban a vármegyei középponti alapokat megillető községi járandóságok hátrálékai a minimumra lepadtak. Öméltsága, mint értesültünk, a vizsgálat befejezése után teljes megelégedését nyilvánította *Füzessey* Tamás főszolgabírónak a tapasztaltak fölött. — Öméltsága a szolgabírói hivatalok vizsgálatát legközelebb folytatni fogja.

A vármegye járványbizottsága Ujhelyben a f. hó 5-én d. u. *Matolai* Etele alispán elnöklete mellett ülésezett. Az ülésen jelen volt és a tanácskozáson élénk részt vett főispánunk öméltsága, úgyszintén a miniszteri biztosi minőségben vármegyének területére kiküldött *Miskolczy* Imre dr. főorvos is. — Az alispán, ki csak kevéssel az ülés előtt érkezett vissza a járványtól fertőzött községek beutazásáról, jelentette, hogy a *kolera pusztító ereje mindenütt csökkenőben van*. Azután a miniszteri biztos sorolta elő a kolerától megfertőzött községekben szerzett tapasztalatait, miket abban a megnyugtató véleményben foglalt össze, hogy az óvórendszabályok foganatosítása körül megfigyelt hatósági eljárás, az egy *T-Lucz* község kivételével, hol a körörvost kénytelen volt felfüggeszteni és járványorvossal helyettesíteni, — mindenütt teljesen korrekt, pontos és lelkiismeretes, a Bodrogközön pedig éppenséggel kitűnő. Szükségesnek mutatkozván mégis, hogy a fertőtlenítő eljárás rendszeréről a lakosság kellemően kioktattassék: e végből részletes utasítás kiadása vált kívánatossá. E részletes utasításokat tartalmazza az a *Körrendelet*, mely lapunk mai számanak *Hivatalos Rész*-ében is olvasható. Ugyanez a *Körrendelet* füzetes formában s 2000 példányban kinyomatni és a községek előjáróságainak a lakossággal leendő megösmertetés céljából kiadni rendeltetett. — A folyó ügyek közül, melyek a járványbizottság keddi ülésén elintézték, megemlíti még, hogy: a legközelebb eső országos vásárnak megtartását Tokajban betiltották; úgyszintén betiltotta a járványbizottság a Homonnán lévő összes iskolák megnyitását; felhívta a szerencsi járás főszolgabíróját, hogy tiszta és egészséges ivóvíz nyerhetése végett *T-Szada* és *Harkány* községekben, egyelőre csak próbaképpen, de haladéktalanul egy-egy *Norton*-rendszerű kutat veressen; egyszersmind utasította a bodrogközi járás főszolgabíróját, hogy a *Pácsin* községbe már kiszállított *Norton*-kut csöveit, dacára a lakosság ellenkezésének, haladéktalanul veresse le, a község bíráját pedig, aki a bizottság rendelkezésének elszegült, vonja feyelemi vizsgálat alá; végül tudomására jutván a bizottságnak az a körülmény, hogy a m. kir. államvasutak ujhelyi műhelyében alkalm-

*) Ami már szeptember 7-én meg is történt. Szek.

minden ponton vad futásnak ered; rémülten menekülnek az élénken üldöző franciák elől. *)

Joubert olyan sebesen nyomult előre, hogy egy ízben már az *Alvinczy* egész seregét elfoghatni remélhette; de *Alvinczy* érezte az őt környező rémséges veszedelmet, s midőn *Joubert* ahoz a sziklanyláshoz ért, amelyen az osztrák hadsereg hátrálásának útja volt: tartalék seregét előhozta és nemcsak feltartóztatá *Joubert*-t sőt nem messze ugyan, de vissza is szorította.

A franciák a csatát Rivolinál megnyerték. Zsákmányuk sok ágyu, zászló és szerfelett nagy számban hadifogoly. Két egymással egyesülni szándékozó francia csapat arra az osztrák hadosztályra bukkant, a melyik a veronai utat zárta el a franciák előtt. As osztrák hadosztályban az a hír terjedt el, hogy a francia hadsereg körülvétevé, megsemmisült, nagy volt tehát meglepetésük mikor két oldalról megtámadva szétverettek.

E napon a francia fővezért az ellenség többször körülvette. Nehány lóva lelövetett, több megsebesült alatta.

(Vége köv.)

A rivoli csatáról hadd beszéljen maga *Alvinczy* tábornagy. Minden erőmet megfeszítettem, hogy példám tábornokaim közreműködésével, a vadul rohanó, a páninál is nagyobb rettegéstől elfogott csapatokat megállásra bírjam. Se személyes vezetésem, se az engedetlenek agyonlövétése, se kíséretem kardlapozása nem bírta a félőket föllelkesíteni, nem tudta a közlegénynevelésem elfeledtetni az üldöző ellenséget. Minden lépéssel oszlott reményem, hogy újra formálhatom a vadul rohanó tömegeket. Magamat is elragadtak, úgy, hogy kíséretemmel együtt csak a szaladók számát szaporítottam s a futásnak csak a teljes kimerültség vetett véget. — (*Alvinczy* levele a császárhoz. Vivenot után közli *Marozaly* H.) — Ugyan nem gondolta-e *Fereno* császár, mikor ezt a keserves levelet elolvasta azt, amit voltaképen az 1809-iki inzurgens meg is mondott illetéknépen: „Hé! — Hát keed az sz *Alvinczy*!”

zott többszáz munkásnak napi ivóvízkészletéről kellően nincs gondoskodva: az ebből bekövetkező nagyobb baj megelőzése végett a legerélyesebb hatósági intézkedés megtételére utasították az ujhelyi j. főszolgabíróját. — Itt említi meg, mégpedig előismeréssel, hogy az ujhelyi járás területén lévő 45 község közül máig már egy sincs olyan, ahol járvány-kórház nem volna. Ahol erre alkalmas ház nem volt a községben, ott a főszolgabírói barakk-kórházat építtették. A járvány-kórházak legtöbbjét kellő módon már be is rendezték. Hiszszük, hogy a járvány-kórházak dolgában a többi járasok területén sincs hátramaradás. Így azután, berendezett járvány-kórházakkal bírván, bizonyos nemével a nyugodtságnak és nem csekély fokával a bátorságnak szállhatunk szembe a kolera-veszedelemmel, ha, amitől isten óvjon, az eddig még békén hagyott községekbe is ellátogatna.

A kolera e hét folyamán ellátogatott két, a kolerától eddig még teljesen mentve volt község, névszerint *Szerencs* és *M-Laborcs* területére, ott is, itt is egy-egy megbetegedéssel jelentvén be érkezését. Azóta újabb esetek nem fordultak elő és a betegek mind a két helyen felgyógyultak. Dacára annak, hogy a kolera vármegyének területén nagyobb kiterjedést von, általános megnyugtató szolgálhat az a kétségtelen tapasztalat, hogy a járvány ereje mindenütt csökkenőben van. Ez a jelenség, a kolerát megelőző s követő orvos-rendőri intézkedések legerélyesebb végrehajtásán kívül, főképpen a hűvösebb, tehát a járvány szertelen terjedésének gátat vető időjárásban is leli természetes okát. — Egyébentek az előttünk lévő hivatalos adatok szerint a fertőzött tizenegy község területén jul. 27 től (vagyis a járvány föllépésének napjától számítva) szept. 8-ig a kolera állása következő volt, — megbetegedett: 312, elhalt: 122, gyógyult: 174, orvosi ápolásban részesül: 16. — Öröndetes jelenség, hogy szept. 8-án a kolerától fertőzött tizenegy községben egyetlen egy új betegség sem történt!

A kolera-járvány ellen eddig folytatott védekezés sikerének mennél hathatósabb biztosítása érdekében, a járványbizottság előterjesztésére, Munkácsról 50 katonát vezényeltek a Bodrogköz fertőzött községeinek körülzárására végett, — a szerencsi járásban pedig 20 csendőrrrel erősítették a karhatalmat. Azonkívül a kolera ellen folytatott védekezés költségeinek fedezésére a kir. belügyminister újabban 500 ftot utalványozott. Megérkezett a T-Luczra kért járvány-orvos is Budapestről a tett helyére. — Végül főlemlítjük, hogy a szerencsi cukorgyár igazgatóságának munkások felfogadását csak azokból a szomszédos községekől engedték meg, amelyek még a járványtól mentve vannak.

A t. vármegye állandó választmánya a közgyűlés fontosabb ügyeinek előkészítése végett f. hó 13-án, d. e. 9-kor, főispánunk öméltsága előlélese mellett tanácskozást tart. — Az állandó választmány tanácskozása után a *számonkérőszék* veszi bírálat alá az egyes hivataloknak a f. évi máj. hó 1-től aug. 31-ig terjedő tevékenységét kimutatásait.

A törvényhatósági utadó rendszerét vármegyének számvévsége az 1893 és 1894-re teljesen kidolgozván, mint közérdekű dolgot itten főlemlítjük, hogy a vármegyei számvévségnél eredményösszegekben, a községekénél pedig egyénenkint 1893-ra előírt utadó 139,130 ft 82 krt teszen.

Hirek a nagyvilágból.

A pápa hosszú körlevelet intézett a magyar püspöki karhoz. Az enciklika, egyebek közt, lelkükre köti a püspököknek, hogy a papságot tartsák távol a világi ügyektől.

A galicziai hadgyakorlatok alkalmával *Jaroslan*-ban tartózkodott királyunk Öfelségét a rendkívüli nagy számban egybegyűlt lakosság lépten-nyomon a lelkes öröm és a hődotat tüntető nyilvánításaival fogadta. A nagy hadgyakorlatban részt vett 63,000 főnyi csapat egészségi állapota kitűnő.

Vilmos, német császár, az *Elszász-Lotharin* giában most lezajlott katonai császár-gyakorlatok megzemlése végett *Metz* várában tartózkodott. A császár vendégei voltak: a szász király, az olasz trónörökös és *Lajos* bajor herceg.

A köztársasági párt, mióta Franciaországban a republikai kormány-forma fónál, még soha sem volt oly erős, mint a most végződött választások óta. Az új képviselőházban Franciaországot 513 republikánus és 68 főnyi ellenzéki párt képviseli.

Hirek az országból.

Öfelsége a király értesítette *Lukács* Béla kereskedelmi ministert, mint az ezredéves országos kiállítás elnökét, hogy a császári és királyi házműkincseinek gyűjteményéből a kiállítás keretébe

illő régiségeket és ritkaságokat örömmel fogja átengedni a kiállításra.

Lukács Béla, kereskedelmi minister, szemleutat végzett a felső-magyarországi, különösen pedig a szepeességi városokban lévő ipartelepek tüzetes megzemlése végett. A minister *Kassán* fejezte be szemleutját.

Sümege város képviselőtestülete, legutóbb tartott közgyűlésén, *Kossuth* Lajost közakarattal díszpolgárrá választotta.

A magyar felső iskolai diákság nagy kérelemmel fordul a magyar közönséghez. Jótékony adományokért folyamodik az eddig létesített egyetemi segítő egyesületek javára s különösen a még ezután létesítendő két új intézmény, t. i. a *diákotthon* és a *mensa academica* (egyetemi étkezőhely) számára. A pénzbeli kegyes adományok a budapesti kir. m. tud. egyetem nagys. rektori hivatalának (Budapest, Tud. egyetemi közp. épület) küldendők. — A magyar diákok kérelmét a legmelegebben ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Különfélék.

(Eljegyzések.) *Szunyoghy* Dezső, kir. főmérnök, műszaki tanácsos, igen tisztelt barátunknak szép és műveltlekű leányát, *Annát*, folyó hó 7-én jegyezte el hegymegi és barakonyi *Barakonyi* Sándor dr. budapesti gyakorló orvos. — Szívvel gratulálunk! — *Fekete* Fidé, okl. főgimn. tanár, ki kegyesrendi szerzetes korából jó ismerősünk, e napokban váltott jegyet Ujhelyben *Borschke* János vasúti gyártelepi hivatalnok kedves leányával, *Emmával*. Boldogság legyen kísérelőjük!

(Kolera-szerű eset Ujhelyben.) Városunkban ismét két gyanus megbetegedés történt. Ma egy hete *Lang* Róza, 72 éves asszony halt el hirtelen és bár az orvosok kizártnak tartják, hogy az elbetegesedett, lábaira nyomorék és göröcsökben szenvedő agy asszony koleraiban halt volna el, mégis, mert gyanus eset volt, megtették a lehető óvintézkedéseket és elvégezték a fertőtlenítést olyan lelkiismeretes, mintha egy igazi kolerással lett volna dolguk. A másik gyanus megbetegedés f. hó 7-én a hecskei 303. sz. házban történt. *Bacsó* Mihály, 48 éves napszámoson mutatkozott olyan tünetek, amelyek szükségessé tették azt az intézkedést, hogy azonnal a járványkórházba szállítsák és ott vegyék ápolás alá. Lakását szintén fertőtlenítették, sőt a karbolla, mésszel, szublimáttal, kénnel stb.-ivel jól bekent, beöntött házat is, melyben több lakó van, öt napra szigorú zár alá helyezték; és hogy a karbolla vízben jól megfürösztött lakókkal senki ne közlekedjék, arra éjjelnappali rendőri felügyelet van, s élelmezésük is kívülről, a város költségén történik. A fertőtlenítés munkája közben kevés híján majdnem nagy szerencsétlenség történt. A városi dezinfektorok egyike ugyanis keletkezésként nem higitott karbolla fecskendezte be a buzgalmában igazán faradhatatlan *Szepesi* Arnold dr. városi orvost, úgy hogy az erős szertől a nyakán égető sebeket szenvedett. Szerencse, hogy a karból a szemét nem érte. — *Bacsó* Mihály a gondos ápolás alatt már járuló félben van.

(Néh. Sztáray Antal gr.) végrendeletét, írja n.-mihályi tudósítónk, e napokban bontottak föl és hirdették ki. Utolsó rendelkezésének már a kezdete is nagy lélekű, nemes szívről tesz tanúságot; mert 100,000 (azaz százezer) ftot meghalad az a tőke, melyet jótékony célokra hagyományozott. Így, egyebek közt, rendelkezett arról, hogy N.-Mihályban még egy második kisdudóvó intézet, úgyszintén, hogy az uradalmához tartozó községekben elaggott szegények számára menedékház állítsák. Az óvintézet és menedékház örökös fentartását, vagy pedig azokra évente 3600 ftnyi segedelem fordítását s egyszersmind évenként 36 öl, az említett helyekre beszállítandó tűzfának kiszolgáltatását tette örökösének kötelességévé.

(Arany-lakadalom.) Szép és valóban megható ünnepiesség folyt le a múlt hetek egyik napján a vármegyének sztopkai járásában fekvő *H-Olyka* községben, E napon tartotta ugyanis aranylakadalmát a község tiszteletreméltó gk. lelkésze, *Janosich* Szilveszter és neje *Petravovics* Jozefa. Mindketten jó egészségben érték el 50-ik évfordulóját ama rájuk nézve nevezetes és öröndetes napnak, s midőn ők, még mint ifjak, életük virágában, eltelve az egymás iránt való szeretetből, léptek az úr oltára elé, hogy ott egymással mind halálig egyesüljenek. Isten megáldotta frigyüket; beteljesedtek rajtuk szőszertant a felettük 50 évvel ezelőtt elimádkozott szőszertant eme szavai: *És lássátok fiaitok fiai és a békességet Izraelben*; mert maguk köré csoportosulva láttak, nemcsak fiaikat a kik immár önálló és szép állásokat betöltő férfiak, (kir. kincstári főügyész, vasuti állomási főnök, m. kir. posta és táviró tiszt s kettő lelkész), de ezek fiainak fiai is. — A szép ünnepiesség háladó istentisztelettel kezdődött, melyen *Dubay* József, Eperjes-egyházmegyei kanoók pontifikált segédlettel, s amely alatt ugyancsak ő ismételte meg a tisztes agg-pár felett az 50 évvel ezelőtt elmondott egyházi áldást, lelkes magyar beszédben méltatván a nap magasztosságát, s még hosszú, öröm-

Folytatás a mellékleten.

mel teljes életet kívánván az ünnepelekednek. — Az istentiszteletet fényes ebéd követte, melyen 30 személyből álló családtagokon kívül még számos rokon és jó barát vett részt s melyet sikerült tőzstok és a varannai zenekar fűszereztek. Az aggkoru, de ifjú kedélyű jubiláns lelkésznek, ki teljes életében jó pap és jó magyar hazafi volt, mely utóbbi érzelmeiért 48-ban egy orosz csapat fogva is tartotta, még hosszú, zavartalan és megelégedett életet kívánunk! *Egy Jelenvolt.*

(Az időjárás) a mezei gazdak nagy szomorúságára ismét esős irányba fordult. Tegnap három ízben esett. Délután négy óra tájban pedig, midőn e sorokat írtuk, olyan koromsötét borulat támadt, hogy gyertya-világot kellett gyújtani. Sir bennünk a lélek, ha látjuk, hogy a learatott életművek általában csirázásnak indulnak. Isten verése rajtunk ez az átkozott rossz időjárás!

(Szökött feyenc.) Horvát János, ungmegyei származású cigány, lopás büntette miatt harmadfél évi büntetését szenvedte és abból csak néhány hónapja volt még hátra; hanem a szabadságra törekvő cigány ezt nem bírta kiállani és módot keresett, hogy kiszabaduljon és talált is, mert f. hó 5-éről 6-ikára menő éjjel a börtönőrök figyelmét valahogyan elkerülve, a padra jutott és innen ruhaszártó kötel segítségével a törvényszék épülete éa a Teich Zsigmond kertje között lévő jégverem tetejére ereszkedett, a honnan aztán a Teich kertjének kőfalán keresztül már gyermekjáték volt megugorlni. Hajnalban, mikor szökését észrevették, a börtönőrök minden irányban nyomozására indultak és szerencsével, mert a szökés közben megsántult cigányt Szőlőkén elfogták.

(Gyújtogatás kísérlete.) Moszkály György, újhelyi ácsmester, örökös harc- és háborúban él a feleségével és néha, a zálogbacsapott ágy nemű árán, ha jól felont a garatra, el is tangálja életépárját amúgy istenigazában. Egy ilyen nagyszabású családi jelenet után a dologkerülő korhely ács arra vemedett, hogy ágya fölött a padlásban lyukat furt, abba szalmát dugott és azt meggyújtotta; szerencse, hogy felesége a gonosztettet észrevette, lármát csapott s így a veszedelem elmúlt; majd pedig rendőrről küldtek s így aztán gondoskodtak arról, hogy tettéért a törvényszék előtt számoljon.

(Mányi Lajos) zenekara, mely most kiváló erőkből van szervezve, Koritnyiczáról, hol a fűdő-szezon ideje alatt végezte a zene-szolgálatot, Újhelybe haza érkezett.

(Meggarta a veszett kutya) E.-Horvátiban Szabó Ödön suszternek négy éves fiacskáját. A gyermeket orvosi gondozás végett Budapestre vitte a Pasztor-intézetbe.

(Tolvajlás.) Vég-Ardó község biráját a f. hó 5-éről 6-ára viradó éjjel meglóptak. A tettesek az utcáról nyíló ablakon át hatoltak a házba s onnan az összes ágyneműt, sok fehérneműt és ruházatot magukkal vittek. Azonkívül a község ládáját feltörvén, s abból 190 ft adópénzt is elemelvén, nyomtalanul eltűntek, A sarospataki és lizskai csendőrök üzöbe vették a tett elkövetésével gyanúsított kőbor cigányokat.

(Petanovics Metropole szálló.) Frúhauf J. ismert fővárosi kávéház-tulajdonos átvette az új, diszes és előkelő Metropole-szállót, kinek személye elég garantiát nyújt a vállalat sikeréről. Az elegáns és nagy pompával berendezett szállóban villamos világítás, felvonó-gép, fürdő, kitűnő vendéglő és elegáns kávéház létezik, a keleti pályaudvar, nagy körút és a színházak közelében van és ezért igen ajánljuk a fővárosba feláránduló t. útas község figyelmébe.

(Időjárás szept. 10-ére.) Helyenként csapadék, — hűvös, — szeles.

A t. községi bíró és körjegyző urakat tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat hozzáknak lehetőleg mielőbb beküldeni sziveskedjenek.
A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Irodalom.

A Pallas Nagy Lexikona füzetes kiadásból megjelent s beküldött hozzánk a 41. és 42. füzet (III. köt. 11. és 12. füz.) a Bosznia-tól Bőr-ig, illetve a Bórmalmától Bredasdor-ig terjedő címszókakkal. A 41. füzet Brassó-vármegye térképét, Budapest legújabb s igen szép könyvmatú szines térképét és a Nemzeti múzeum lépcsőházát hozza külön mellékletek gyanánt, míg a szöveget 20 ábra díszíti, melyek közül különösen megemlítjük a Bottyán kuruc tábornok várát ábrázoló rajzot. A 42. füzet külön mellékletei Budapest környékének szines könyvmatú térképe, Buda és Pest képe, Budának 1684. évi ostroma idejéből, továbbá a m. t. akadémia emléktáblája, igen sikerült bronznyomásban s a szövegben 1 ábra. Ezek a füzetek is igen gondosan vannak szerkesztve s a nagyobb cikkelek közöl megemlítjük a következőket: Bosznia befejezése (Brokózik dr. és Mangold dr.), Boszorkány (Katoná Lajos dr.), zik dr. és Mangold dr.), Bottyán János (Ballagi Aladár dr.), Bőr (Thanhoffer dr.), Borsbás dr. és Klemp Gusztáv), Bőrbetegség (Schwimmer Ernő dr.), Börtönrendszerek (Heil dr.), Brassai Sámuel (Felméri dr.), Hegedűs István és Zimonyi Zsigmond dr.), Brassó-vármegye és város (Thirring dr.), Braziha (Brózik dr.) stb. A Pallas Nagy Lexikona megrendelhető füzetenként 30 kr-ával, kötetenként köve 6 füzával akár a kiadóhivataltól (IV. Kecskeméti-utca 6.), Löwl Adolf újhelyi könyvtár, csekély havi részletfizetés mellett is szállítja.

A »Képes Családi Lapok« legújabb 34. száma is bebizonyította, hogy az események aktuálitása elől sem szokott elzárkózni. A számi király jól sikerült arcképén kívül többi illusztrációi is igen szépek s összhangzásban állanak az érdekes tartalommal. Ismeretterjesztő cikkelei is folytonos emelkedéssel tesznek bizonyossá s fokmérője ama megérdemelt pártolásknak, melylyel a magyar közönség e lapot felkarolta. Meg is érdemli, mert a legjobb és a legújatosabb képes heti lapok egyike. Előfizetése: egész évre 6 ft; fél évre 3 ft; negyedévre 1 ft 50 kr. Számokat mutatába ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Helynevek Magyarozója. R. Ensel Sándor hangya-szorgalommal gyűjtött gazdag anyagkészlétekből kiadta a negyedik füzetet, mely a D-vel kezdődő helyneveket magyarázza, az első részben népszerűen, a második részben tudományosan. *Deregnő* községünkről ezt írja: Már 1322-ben I. Károly király adományozta az *Aku* nemzetségbeli Mihály mesternek, ki a *Deregnői* család alapítója volt. Tőltul a község neve Drechnov = Drech birtoka. — A 29 lapra terjedő füzet ára 20 kr. Nagel Ottó könyvkereskedésében kapható Budapesten.

Buddhista Káte. Ily cím alatt kaptunk M.-Szigetről egy igen tetszetős formában kiadott, diós-györi papisonon 77 lapra nyomtatott füzetkét, mely a *Gótamó* Buddha-tanához szolgál bevezetősül és az újjászületés tanát, vagyis az egyéniségnek, az ember belső lényegének ismételt megtestesülését tárgyalja 172 kérdésre adott feleletben. A mű *Szubbhádra* bhiksúnak (kolduló barát) a könyve után könnyen érthető világossággal van fordítva. Nekünk magyaroknak, akik *Kelet* népe vagyunk, nem szabad rokonszenvünket megtagadnunk *Kelet* népeinek ez általánosan elterjedt vallás-tanától, a buddhizmustól. De a benső béke után áhító lelkek is megnyugvást fognak meríteni a *Kátéből*, melynek ára egy korona. Megrendelhető M.-Szigeten Mayer és Berger könyvkereskedésében.

Egyesületi ügyek.

A magyar nyelvet és népvélelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület f. hó 12-én d. u. 2 órakor a vármegyeháza kis termében választmányi gyűlést tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívotnak.

S.-A.-Újhely, 1893. szeptember 4-én.

Prámer Alajos, e. I. alelnök.

Köztudomású.

A M.-Laborczra folyó hó 6-ára kitűzött tenyész-marha kiállítás a Laborczon előfordult koleraeset miatt elhalasztott; azonban a T. Terebesre és Szinnára hirdetett kiállítások megtartatnak. *A Zemplén vármegyei gazdasági egyesület.*

TANÜGY.

Értesítés. A s.-a.-újhelyi r. k. *Carolineum* című inányiskolában folyó hó 15-én kezdődnek meg az előadások. Felhivatnak a t. szülők, hogy gyermekeiket addig az ideig mindenesetre sziveskedjenek beírtni. — *Az intézet előjárósága.*

CSARNOK, Trencsén-Teplitz.

— Schön Vilmos dr., főorvostól. —

II.

Messze jártam, távol is volt jó dolgom,
Hej! de szívem csak azt mondja: job! otthon!

Egy jegénye-szegélyű, siná országúton a körülbelül 1000 lélekszámú *Teplitz* községbe érve, a nemes érzelmek jelvényei köszöntenek bennünket. Legelőbb: jobbfelől egy kórház, balfelől az isten háza. A föld népének egytől egyk cseréppel fedett portái mellett elhaladva, pár perc múlva a benyomások sajtáságos vegyülete alatt találjuk magunkat. Itt a casinós tuskulánium-szerű földszintes villák, amott az egy és két emeletes, nagyvárosias ódon és modern izlésű házak; egy hosszú sora fényes kirakatu üzleteknek, s mindennütt nyüzsgő sokadalmi a tolokocsikok, mankók, mégis legnagyobb részét saját lábán mozgó emberek vonván magára tekintetünket, míg látó-körünk távolabb része nagyban és egészében egy megragadó tájkép korvalonalaival gyakorolja reánk igéző hatását annyira, hogy a nap folyamán élvezetekben, mondhatnám, dőzsölt idegzetünk mintegy tulterhelteve, pihenésre vágyik.

Ha nincs előre megrendelt szobánk, választ-hatunk erszényünk és igényeink szerint 120—350 kr. árúak közül. Emz tiszta, szerényen butorozott, jó ágygyal és pontos kiszolgálattal, amaz diszes helyen, palotaszzerű épületben, uri kényelemmel berendezett lakás, melyben, mint ideiglenes otthonunkban, cök-mólvunkat elhelyezve végig nyújtóz-nánk kis heverésre, ha ablakunkon keresztül nem csábítatnánk a szabadba, megpillantva bármely ponton az igenis néznivalókat és hallva a fulúnket csiklándozó kitűnő zenét, mihez még ha idealisták volnánk is, hozzá járul fizikumunknak az uszona idejére emlékeztető bizonyos gerjedelme. Így, fedelve testi fáradságunkat' az idegek kedvéért, (pedig óh! ki nem ismeri a kellemes izgalmat, melyeknek örömet engedjük át magunkat, meg ha fáj-nak is kissé!) megynk hát első kísérletül s'itnézni, hogy a hely és helyzet felől általános tájékoz-tást szerezzünk és vagy csinos kő-trotoárokon, vagy kertesített udvarokon, árnyékos befásított tereken végig, a zene irányozása mellett csakhamar oda érünk ezer ember közé, a vendégek esti gyülekező helyére, a »*Teplitz szálló*« előtt

fekvő gesztenyefákkal ékesített tágas négyszögre, hol nyugodtan szöröcsölve forró vagy jeges kávé-nkat, hűsítve magunkat fagyallattal, sörrel megnyug-tató kilátással a jövőbe, minden, a kiszolgálatot sem véve ki, jó lévén, egyidejűleg szemlét tartunk, illetve tartottam, (mert kegyes engedelmel ettől fogva saját csekély »én«-em képviseletében szán-dékszom irni) hát szemlét tartottam a hullámzóan sétáló szép és nem szép új »bajtárs«-aimon, mi-közben az elhangzott magyar, lengyel, német, francia, szerb és oláh nyelvek megértették velem, hogy hazánknak egy nemzetközi gyógyítóhelyén vagyok.

E tarka látvány további megfigyeléséről nem mondom le, a »con amore« ajkaim közé illesztett zamatos virginiam fűstkerekei után pislogásomban a már fent érintett igézetbe estem vissza, minden többi érzésem működésének majdnem teljes szü-netelésével, egész létem szememben pontosulván össze a minden oldalon emelkedő szebbnél-szebb hegyek, dús erdők, haragoszöld rétségek és fel-hőtlen ég láttára. A kellemesen hűs levegő hatása sem maradván el, főleg pedig urnóm papucsának gyöngéd nyomása ébresztvén fel mámoromból, nyugalomszerető férjként befejezem ez első napot isten dicsőítésével.

Talán ennek jutalmául részesültem a legbá-josabban váltakozó álmoktól átszótt alvásban, mint ha csak rózsaaágyon rengettek volna, üdén, meg-ujított erővel kezdtem hát más reggel, a nappal kelve föl, bővebb ismereteket szerezni, észlelni tanulmányozni minden irányban, minek eredményét esetelni ime megkísérlem.

Mint a legtöbb gyógyítófürdőnek, úgy Tep-litznek a keletkezése is vissza nyulik a monák világába. Irásbeli első nyoma a XV. század végé-ről szóló, akkoriban az Illyésházi grófi család tu-lajdonát képezett, ma is 400 éves parkjával leg-jobb karban fenntartott és ápolat dubnizi kastély levelestárában őrzött egy okmányban található. Száz évvel későbbben már külföldi tudósok foglal-koztak szakműveikben ezekkel a forrásokkal, da-cára primitív voltak. Primitív, amennyiben a közlelő vidékről nyaranként oda zárandokolt betegek csak a magukkal vitt sátrak hajlékában találtak nyugvóhelyet, az elemek ellen medéket és csak a XVIII. század második felében gondos-kodott a grófi család egyik sarja néhány kényel-mes lakóház építéséről s foglaltatá a hővorráso-kat tartányokba, miglen századunk elején a 30,000 holdat magába foglaló egész uradalom gazdát cserélve *Sinna* Simon br. birtokába ment át, ki vállalkozó szelleme, fényestehetségeivel és soha nem nyugvó munkásságával, a természet újmutatását felfogva, saját maga, egyszersmind szenvedő em-bertársai érdekében bőkezű befektetésekkel palo-taszzerű épületeket emeltetve, új furással a legme-legb 40.2 hőfokos, a »*Sinna*« nevet viselő forrást létesítve és kiterjedt aranyu műkertészetet me-ghonosítva e gyógyítóhelyet versenyre képessé tevő valamennyi külső országi fürdővel. Ezen gya-korlatinak bizonyult, áldásos ösvényen halad jelen-legi tulajdonosa *d'Harcourt* gróf is, kinek szeren-csésén választott igazgatója *Krepler F.* szakismereté-vel buzgalomával, nyájas előzékeny modorával ura és a vendégek javára működik egyarant, nemcsak esztétikailag fejlesztve mindent, de az ott gyakorló öt orvossal, kik közül *Gallia Rezső dr.* a legkere-settebb, egyetértésben élve, ezeknek egészségügyi tanácsát is érvényre emeli.

Járva-keelve, mert hisz sem kurából inni, sem fürödni és izzasztani magam nem kellett, közelbe s távolba nézve, vizsgálva, kétségtelemné vált elő-tem, hogy az nap, melyen az ég és föld, ez utóbbin pedig *Teplitz* jött létre, a teremő rózsás jó kedvé-ben lehetett! Ugyanis: a *Vág* folyó bal partjától elágazó *Tepla*-patak mentén, hazánk egyik elismert leg-szebb vidékén hatalmas hegyláncoktól övezve vonul el egy remek völgy nyugatról a természetes kapunyílással keletnek, hol azt a 3000 láb magas *Csalánhegy* határolja, illetve elzárja s megvédi, még észak- és délfelől más festőileg csoportosult hegyeknek jutott ugyanaz a szerep; mindmennyi buja tenyészetü erdőséggel, közben közben meg-felelő illatos, gazdag virágos rétekkel borítva. Ebben a széltől teljesen mentes völgyben suttogva, csevegve, helyenként zuhogva, egyes sziklákból fakadó források szivesen kínálják kristálytisza nedvüket az arra ballagó minden ember fiának és haladnak csergedezve tova önalkotta medreikben apró patacskák, hogy egyesülve nagyobbakká nőljenek. Lehelhet-e ki ezen csodálatos szépségű völgy egyebet éltető ózonnal telített levegőnél? Elvárásolva álltam meg lépten-nyomon és a mos-tani pezsgő élet előtt szemet hunyva, csupán mez-telen, eredeti voltiban idézve képzeletem elé a természet e gyönyörködtető ajándokát, azon hit támadt bennem, hogy itt játszódhatott le a könyvek könyvének ama szent meséje, melynek eredménye-ként az emberek milliárdjai köszönik létüket! Hogy ez, s nem más lehetett az ott dicsőített paradicsom, mely az ezer nemzedékét magában rejtő *egy almát* termel!

De ha már ide települtek a föld urai, ha megtalálták és felismerték az ezen talaj mélyében őserővel beágyalt, páratlan gyógyító hatással bíró

hévforrások, helyesen cselekedtek, midőn különösen az idő, civilizáció, orvosi tudomány és az ezekkel karöltve haladó igényekre való tekintettel, e paradicsom korszerű megváltoztatásához hozzáláttak, tapasztalva, hogy Ádám és Éva rég történt elköltözésével, utódaik szenvedőinek évenként feltűnően emelkedő ezrei keresnek és találnak ott enyhet gyógyulást!

GONDOLATOK.

A mely nő vagy férfi könnyen meghódítható, az épen oly könnyen el is hódítható.

Silány vigasztalás az a szenvedőknek, hogy az idő meggyógyítja azokat a sebeket, miket a végezt könyörtelenül út a lelken. Csak behegeszti s azalatt elrabolja ifjúságunkat.

Sikereinkről nem akkor lehetünk meggyőződve, ha dicsérnek, hanem akkor, ha irigyelni kezdenek.

Igazság! Hogyan kívánhatnak emberektől igazságot, midőn a sors is oly igaztalan.

Minden ut a sirba visz.

Testedet az álom, lelkedet az ima erősíti.

Az emeltyű, melylyel az embereket bábuként mozgatjuk — a hiúság.

Légy takarékos, mert a pénz hiánya okozza gyakran hiányát a becsületességnek.

HUMOR.

Sir-irat.

Feleségem, a jó Klára,
Sokat mondta, de hiába:
— Ne menj lelkem a korcsmába!
Nem hallgattam szép szavára,
Ittam a bort liter-számba.
A korcsmáros fájdalomra:
Igazad lett anyjuk, Klára.

Vármegyei Hivatalos Rész.

19631/1893. szám.

Körrendelet

a kolera-esetek körül követendő eljárás tárgyában.

Zemplénvármegye járvány-bizottsága a Dr. Miskolczy Imre ministeri biztos által beterjesztett javaslat egyhangú elfogadása mellett a koleraesetek körüli eljárás tárgyában különös tekintettel a fertőtlenítésre, a következőket rendeli el:

A koleramegbetegedések alkalmából a kór tovatérjedésének meggátlása czéljából az intézkedéseket két főirányban kell megtenni; az első feladat a betegek elkülönítése, a második a betegek által fertőzött helyiségek és az azokban levő tárgyak fertőtlenítése.

A betegek elkülönítése a következő módon eszközözendő:

Legcélszerűbb a beteget járványkórházba szállítani, ahol ez ki nem vihető, ápolható a beteg a saját lakásán is, ha a házból kivülé is ápolóján kívül, egyéni fertőtlenítés megejtése után, mindenki kiszállásoltatik. Maradhat a beteg saját lakásán úgy is, ha ott teljesen elkülöníthető; vagyis, ha azon szoba, melyben a beteg és ápolója tartózkodik, aház többi lakott helyiségeitől elkülönítve van, s azokkal semmi összeköttetésben nem áll.

Minden esetben szükséges, hogy a betegség megállapítása után azon ház elébe, melyben a beteg fekszik, egy katonai, vagy csendőr-őr állíttassék, oly utasítással, hogy további intézkedésig a kérdéses házból senkit az utcára, vagy a szomszédba ki ne bocsásson, s azon ház udvarába, melyben a beteg fekszik, senkit be ne ereszszen. Ez okból a közigazgatási hatóságok gondoskodni kötelesek arról, hogy kellő számú katonai vagy csendőr őr álljon rendelkezésre; polgári őrök, mint megbízhatlanok, egyáltalában nem alkalmazhatók.

Ha valaki ezen tilalom daczára mégis a fertőzött ház udvarára bekerült volna, az alább megjelölendő egyéni fertőtlenítés

nélkül onnan ne távozhassék. Minthogy az ily házakban lakó betegnek és ápolónak ételmi czikkre, vagy egyéb holmira lehet szükségök, ily esetekben az előjáróság gondoskodni tartozik arról, hogy az illetők részére azt, mit igényelnek, a házkerítéséig elvitesse, hol azt az ápoló átveheti. Semmi esetre sem szabad azonban az ily tárgyakat vivő egyének az udvarra bemenni. Azon edények, melyekben a betegnek és ápolónak ételmi czikk vitetett, használat után az alább megjelölt módon fertőtlenítendő.

Ha a beteg kórházba szállítatik, a beteggel érintkező egyének egyénileg fertőtlenítendő. Az elszállított betegnek pedig nemesak lakása, hanem az azzal összefüggő pitvar, másik szoba és udvara is azonnal fertőtlenítendő.

Ha a beteg lakásán ápolatik, a vele együtt volt egyének kiszállásolásukat megelőzőleg egyénileg fertőtlenítetve lesznek.

A beteg-szobát pedig úgy kell berendezni, hogy abban a betegnek feltétlenül szükséges tárgyakon kívül egyéb ne maradjon. A beteg szobájából kivitt felesleges tárgyak kellő fertőtlenítés után a másik szobában, vagy pitvarban elhelyezendő.

Ha a beteg felgyógyult vagy meghalt, az ápoló egyénileg fertőtlenítendő. A hullát azonnal 5%-os karbólos lepedőbe kell burkolni, a koporsó nyílásait erősen mézstejjel, vegyített földdel, vagy magával oltott mézszel be kell tapasztani, s így a hullaházhoz szállítani s rövid idő alatt eltemetni. Temetés alkalmával a közönség részvétele eltiltandó, valamint a halotti torok tartása is szigoruan betiltatik. A hullát szállító egyének, vagy mindazok, akik azzal érintkeznek, mielőtt egészséges egyénekkel érintkezhetnének: egyénileg fertőtlenítendő. Ugyanez egyénileg fertőtlenítendő a felgyógyult betegek, valamint azok, kik a fertőtlenítés eszközlésénél dolgoznak.

Az egyéni fertőtlenítés következőleg eszközözendő:

Fertőtlenítendő egyének teljesen meztelenre levetkeznek, s magokat 3%-os karból oldattal vagy 1:1000-hez sublimát-oldattal lemossák: különös figyelmet fordítva kéz, bajusz, szakál és haj megmosására. Ezek után meleg szappanos vízben egész testöket lemossák és nem fertőzött helyről hozott tiszta ruhát vesznek. Az átagok előbb viselt ruhaneműt, ha fertőtlenítő gép van jelen, gőzzel fertőtlenítik, ha pedig ez nincs erős lugalban jól kifőzik. A gőzzel fertőtlenített ruhaneműket veszőly nélkül azonnal használhatják. A kád vagy dézsa, melyben a fertőzött egyének fürödtek, vagy az üst, melyben a fertőzött ruhák lugalban kifőzettek, használat után 5%-os karból-oldattal kimosandók.

Lakások fertőtlenítése következő módon történik:

A fertőzött háznak helyiségei a fertőtlenítés megkezdése előtt kénnel kifüstölendők, s e czélból a ház ajtainak és ablakainak teljes elzárásával legalább 24 óráig zárva tartandó. Ennek megtörténte után a fertőzött szoba és az azzal összefüggő többi helyiségek falairól minden képet vagy egyéb tárgyat le kell szedni, falait kívül és belül 20%-os mézstejjel (egy rész méz, négy rész víz) vagy 5%-os karbolsavoldattal, vagy 1:1000 sublimát oldattal kell bekenni, úgy azonban, hogy legkisebb helyecke se maradjon fertőtlenítő oldat nélkül. Repedések vagy lyukakra különös figyelmet kell fordítani. A szobák mennyezete és padlója is hasonló módon lesz fertőtlenítendő. Ha a szobák földesek, akkor azt mézstejjel úgy kell leönteni, hogy rajta az oldat mindenütt áthasson, s mikor már az oldat beivódott, azt kéthárom ujjnyi mélyen felásni s az ekként felásott földet az udvaron vagy kertben

ásott gödörbe kihordani, azt ismét mézstejjel leönteni és két láb magas földdel befedni kell. Ezek megtörténte után a lakásban, illetőleg a házban levő összes tárgyak, ajtók, ablakok egyenként és külön 5%-os karbolsav-oldattal, esetleg erős forró lugal galdosan lemosandók, úgy, hogy azok, kívül-belül, alul, felül le legyenek mosva. (Fiókos butoroknak fiókjai is.)

Az ágyban levő szalma és egyéb értéktelen tárgyakat elégetni kell, a ruha és ágyneműket pedig legcélszerűbben gőzzel lehet fertőtleníteni. Ha azonban fertőtlenítő gép kéznél nincs, akkor azokat forró vízben egy óra hosszáig ki kell főzni. Nem tévesztendő szem elől azon fontos körülmény, hogy a ruhaneműk akár tiszták, akár szennyesek, feltétlenül fertőtlenítendő.

Nagy gondot kell fordítani azon hely fertőtlenítésére, hova a beteg ürüléke, hányadéka kiöntetett: ezt mézstejjel bőven le kell önteni. A fertőtlenítést vezető orvos figyelje meg, hogyha a ház körül, udvaron, vagy kertben esetleg ürülék vagy hányadék volna elszórva található, úgy azon esetben az egész udvar és ház környéke mézstejjel gondosan leöntendő, ennek megtörténte után a föld egy ásó nyomnyira felásandó és mézstejjel ismét leöntendő lesz. Ugy szintén nagy gond fordítandó az árnyékszék fertőtlenítésére is, melyeknek oldal-falai és ülődeszkái 5%-os karbolsav-oldattal vagy mézstejjel kellő figyelemmel fertőtlenítendő.

Különös figyelem fordítandó a fertőtlenítésnél működőkre és az ápolókra s ezek betanítandók arra, hogy a fertőzött helyen ne egyenek, ne igyanak, ne dohányozzanak; hogy minden étkezés előtt, vagy a beteggel való érintkezés, vagy a fertőtlenítés befejezte után kezeiket, arczukat, figyelmet fordítva a haj, bajusz és szakálra, 3%-os karbololdattal, vagy 1:1000 sublimátoldattal gondosan megmossák, hogy így a ragályozástól megvédve legyenek.

Hogy pedig a fertőtlenítés, mielőtt annak szüksége, illetve lehetősége előáll, akár nappal, akár éjjel minden haladék nélkül orvosi felügyelet alatt végrehajtsék: az e részben fennálló kormányrendeletek szigorától eltekintve, minden előjáróság és hatósági közegnek ez irányban a kellő erélyt és szigort kifejtjen annak is inkább lelkiismeretes kötelessége, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy a fertőtlenítésnek pontos keresztülvitele és haladéktalan alkalmazása által a kór tovatérjedését meggátolni s azt lokalizálni képesek vagyunk.

A jelen határozat rendelkezései ellen vetők kihágást követnek el, mely közigazgatási hatósági közegeknél az illető tisztviselő vagy előjárósági tagnak állásától való azonnali felfüggesztése mellett fegyelmi uton, más egyénnel szemben pedig az 1876. XIV. t. cz. 7. §-a értelmében 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetlenni.

A lelkész urak felkéretnek, hogy erkölcsi befolyásuk felhasználásával a népet ezen rendeletben foglalt czélszerű s a közegsége nézve üdvös intézkedések jóindulatu teljesítésére buzdítsák s figyelmeztessék, hogy a maguk érdekében mozdítsák elő e rendeletek végrehajtását.

Miről a vármegye főorvosa, a járási főszolgabírák, ezek utján a különböző vallásfelekezetek lelkészei, a gyógyszerészek, a járásorvosok, továbbá a községi és körorvosok tudomás, illetőleg mihez tartás, a községek előjárói pedig oly felhívással értesítetnek, hogy ezen határozatnak példányait a község értelmesebb lakosai s a községi előjáróság több tagja között osszák szét.

Kelt Zemplén-vármegye járvány-bizottságának 1893. szept 5-én tartott üléséből.

Matolai Ettele alispán,
mint a járvány-bizottság elnöke.

Staut József,
a járvány-biz. jegyzője

Valamennyi község birájának.

Megfelelő szorgos nyomozás és eredmény esetén ide azonnali jelentéssel végett tudatom, hogy folyó hó 26—28-ig terjedő napokon egy 3 éves, veres színű, fején s lábain fehér folttal, nyakán fehér csikkal, s egyszerű nyak-lánccal ellátott s adó bárcával bíró kan kopó kutya, mely meg-

szólításnál »Simon« névre hallgat, elveszett. A megtaláló alólírott szolgabíró előtt való jelentkezés alkalmával illő jutalomban fog részesíteni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben 1893. évi augusztus hó 30-ik napján. Br, Gaizler szolgabíró.

Körrendelet.

Valamennyi községi előljárásának Zempén-vármegye területén.

A fő- és székvárosi kir. pénzügyigazgatóság f. évi 44.815/93. sz. átirata szerint Rosenzweig Fülöp volt budapesti lakos, szatóc: 4.568 ft 23 kr. bírságban marszaltat el, ismeretlen helyre távozott. Utasították a cím, hogy nevezett egyének jelenlegi tartózkodási helyét a községben és területén nyomozza és feltalálása esetén ide azonnal tegeyen jelentést.

S.-A.-Ujhely, 1893. aug. 22. Beeske, kir. p. ü. igazgató.

A szerkesztő postája.

Sarolta levele. Ragyogó stílussal van írva és mélyen megrázó közvetlenségével az igazságnak hat az olvasóra; azonban elhibázott tendenciája miatt kénytelenek vagyunk vele a »Pikáns Lapok-szerkesztőségéhez« utasítani.

E. M. urnak — Butka. Nem nyilvánosak. Levelét átadtuk a kiadóhivatalnak.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: Ehler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Advertisement for Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK. Includes text about cleaning and maintenance of floors and walls, and contact information for Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis Malátsik György fűszer- és vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegyei nagy mihályi járásban a málcza körorvosi állomás, melyhez Málcza, Hegyi, Nagy-Ráska, Kis-Ráska, Nézpest, Abara, Márk, Petrik, Szelepka, Szalók, Deregyó, Butka, Gátaly, Dubróka, Lazony, Berettó Falkus és Kácsánd, összesen: 11 401 lelket számláló községek tartoznak, megüresedvén, annak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot nyitattik.

Ezen állomás 500 ft évi fizetés, 250 ft 30 kr. fuvar átalány és szabályrendeletileg megállapított gyógykezelési járulékokból álló javadalommal van egybekötve, a kör székhelyén gyógyszerár is van.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy az 1876. évi 14. t.-cz.-ben körülírt minősítvényekkel igazoló kérvényeiket, alólírott szolgabírói hivatalhoz f. 1893. évi szeptember hó 20. napjáig bezárólag annál inkább adják be, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A körorvosi választás f. 1893. évi szeptember 21-én d. e. 10 órakor Málczán, a kör székhelyén a róm. kath. iskola helyiségében fog megtartatni.

N.-Mihály, 1893 augusztus hó 21.

3—3 Füzesséry Tamás, főszolgabíró.

Hirdetmény.

Alulírt uradalmi igazgatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a Gróf Andrássy Géza ur tulajdonát képező Szacsur-, Varranó-Hosszmező-, Göröginye-, Rokitó-, Sterkócz és Csabalóc községekben lévő ingatlan birtok jutaléka folyó év szeptember 19-én Szacsurban (a szacsuri és v.-hosszmezői), szept. 22-én Göröginyén, szept. 27-én Rokitón, szept. 28-án Sterkóczon, szept. 29-én Csabalócson, mindenkor 10 órakor délelőtt a helyszínén tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el-fognak adatni.

A feltételek Vécén az uradalmi közp. igazgatóságnál megtekinthetők.

Gróf Andrássy Géza uradalmainak központi igazgatósága Vécén. 3—5

Zemplénvármegye egyik nagyobb város gyógyszerárába azonnal felvétetik egy ügyes ember laboránsi, szikviz gyártási, és szikviz elárutási teendőkre. Fizetés havonta ellátással 7—10 frt. Hllátás nélkül 17—20 frt.

Hol? e lap kiadóhivatalában tudható meg.

Advertisement for Tokaji Cognac. Includes text about the quality of the cognac, its production in Tokaj, and contact information for the distributor.

Festék és puder

a bőrt úgy megeszi, hogy rövid időn az arczbőrt teljesen tönkre teszi; ezen kellemetlenségtől meg van óva minden nő, ki a Parfümeri Equitable, Birken-Balzsam szappannát használja, s rövid használat után meg lesz győződve, mily kitűnő ellenszer. Egy darab ára 35 kr. Kapható: Weisz Zsigmond, Schwarz Márkus és Landsman Adolf kereskedésében.

Advertisement for Magyar Tőzeg- és Műtrágya-IPAR Részvény-Társaság. Includes text about the company's capital and shares, and contact information for the Budapest office.

Eladó ház.

A s.-a.-ujhelyi 3052-ik számú telekkönyvben Illasevics Ilon férjezett Babics Sándorné tulajdonaként bejegyzett vasuti lejárói 5264-ik helyrajzi és 175-ik összeírási számú ház, belhely és kert szabad kézből eladó, és 1893. évi szept. hó 12-én reggeli 9 órakor S.-A.-Ujhely város házánál megtartandó önkéntes árverésen elfog adatni.

Venni szándékozók az árverési feltételeket Bajusz József ügyvédnél megtekinthetik. 2—2

Tk. 1689 sz./893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtónak Kovács Eszter v.-ujfalusi lakos végrehajtást szenvedő elleni 115 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. járásbíró) területén lévő V.-Ujfalu község határában fekvő a v.-ujfalusi 30. sz. tjkvben foglalt 71. hr. számú eddigelé 1/3 részben Kovács Eszter végrehajtást szenvedett, és 1/3 részben Kovács János tulajdonostárs nevére állott s jelenleg özv. Sipos Gáborné szül., Kovács Juliannára átrít, továbbá 1/3 részben Sipos Istvánné szül. Bánfy Julianna, Sipos Zsuzsanna és Sipos Gusztáv nevére álló ingatlanra az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben 471 frt kikiáltási árban; — továbbá a v.-ujfalusi 265. számú tjkvben foglalt 196. hr. sz. ingatlanból Kovács Eszter végrehajtást szenvedett, továbbá Mező István és kiskoru Mező József, ifj. Sipos Istvánné szül. Bánfy Julianna, Sipos Zsuzsanna és Sipos Gusztáv tulajdonostársakat illető 171/18 rész birtokjuttalékra szintén az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a értelmében 561 frt kikiáltási árban; — valamint a v.-ujfalusi 266. számú tjkvben foglalt 444. hr. sz. eddigelé 1/3 részben Kovács Eszter végrehajtást szenvedett, 1/3 részben Kovács János tulajdonostárs nevére állott s jelenleg özv. Sipos Gáborné szül. Kovács Julianna nevére átrít s 1/3 részben Sipos István és neje Bánfy Julianna tulajdonostárs nevére álló ingatlanra ugyancsak az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben 132 frt kikiáltási árban; — és végre a v.-ujfalusi 30. sz. tjkvi ingatlan után járó a v.-ujfalusi 268. és 269. sz. tjkvben felvett 218. és 243—245. hr. sz. közös erdő és legelőből Kovács Eszter végrehajtást szenvedett illető juttalékra 29 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi szeptember hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor Vámos-Ujfalu község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 47 forint 10 krajczárt, 56 forint 10 krt, 13 forint 20 krt és 2 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1893. évi július hó 26. napján.

eladó helyett: Rác, kir. albiró.

Tk. 2470. sz./893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemplénvármegyei tiszti főügyésze által képviselt kir. államkincstár végrehajtónak özv. Nagy Pálné szül. Körömi Anna t. és t. gyám által képviselt Nagy Maria és Nagy András kiskoruk és Nagy József nagykoru szerencsi lakos végrehajtást szenvedők elleni 157 frt 82 1/2 kr. követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék (a szerencsi kir. bíróság) területén lévő Szerencs község határában fekvő a szerencsi 151. sz. tjkvben A. I. 1/2 urb. telek, 1—5 sor és 294/b, 295/b, 634/b—1, 1618/b—1, 1979/b—1. hr. sz. a. szenvedők tulajdonát képező bel és kül-ingatlanokra 604 frt kikiáltási árban, — továbbá ugyancsak a szerencsi 151. sz. tjkvben A + 3. sor és 1224. hr. sz. végrehajtást szenvedők tulajdonát képező Dohos őrzésbeli szőlőre 226 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi október hó 26-ik napján d. e. 10 órakor az alólírott kir. telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 forint 40 krajczárt és 22 forint 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1893. évi augusztus hó 2-ik napján.

Dr. Várady Sándor, kir. albiró.

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, csemege- és gyarmatáru kereskedése
alapított 1864-ik évben

SÁTORALJA-UJHELYBEN.

A még eddig fölülmulthatatlan valódi

patkány-pogácsa

azon rendkívül pusztító-szer, amely rohamosan kiirt patkányt, egeret és vakandókat anélkül, hogy más házi állatoknak kárt okozna.

Ezen patkány pusztító szer, sem Phosphort sem Strychnint, sem Arsenikumot vagy más mérgeként ható szert nem tartalmaz, tehát háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Egy nagy csomag ára használati utasítással 30 kr. = 60 fillér,
Egy kis csomag ára 15 kr. = 30 fillér.

Visszont elárúsítók megfelelő kedvezményben részesülnek.

Proba rendelvények, melyek 4 kis- vagy 2 nagy csomagból állanak legcélszerűbben 80 kr. előre beküldése mellett ajánlott levélben portómentesen eszközöltetnek. Minden nagyobb rendelvény, mely legalább 50 csomagot meghalad, egész Magyarország területére bérmentve szállíttatik.

Ezen patkány-pogácsa valódi és mindig friss minőségben kapható Magyarország minden nagyobb fűszer- és vegyes kereskedésében, valamint a készítőnél:

Malártsik György,

fűszer-, csemege- és gyarmatáru kereskedésében
S.-A.-Ujhelyt (Főter.)

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, miszerint helyben *Bakóczy utca Ligety Bertalan* ur házában egy minden kívánalmat kielégítő

férfi és női divat

pipere és rövidáru üzletet

nyitottam és azt minden e szakba vágó árukkal dusan felszereltem.

Főtörekvésem odairányul, hogy ezen cikkeket a n. é. közönségnek mindenkor a legjobb minőségben, legpontosabb kiszolgálás mellett a lehető legolcsóbb árban adhassam.

A n. é. közönség b. pártfogását tisztelettel kéri

1-3

KLEIN PÁL.

KEIL ALAJOS-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

5-8

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 fnt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

VIASZK-KENŐCS

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Első Tokaji Borkiviteli Társaság.

TOKAJ

ajánlja

Tokaji Csemege és Gyógyborait, valamint azok tiszta párlatait, a magy. kir. vinczelérdében készült

Tokaj-Hegyaljai Cognacot.

Kapható minden csemegeüzletben.

Árjegyzék és bérmentelen minták ingyen szolgáltatnak. Megrendelések a fenti világosan kiírandó címhez atézendők.

6-6

Szálloda-megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt utazó közönséggel, valamint jóakaróim és barátaimmal tudatni, hogy az ujonnan épült és az ujkor igényeinek megfelelő, minden kényelemmel berendezett

Petanovits „Metropole szállodát” Budapest kerepesi-ut 58.

szombaton, szeptember 2-án

megnyitottam. — A szálloda, mely Budapest legélénkebb utcáján, a keleti pályaudvar, színházak és a körut közvetlen közelében fekszik, a legmodernebb igényeket is kielégíti, t. i. összes helyiségei villamosan világítottak, továbbá a szállodában felvonógép, fürdők és télen központi gőzfűtés van bevezetve.

A szálloda a fő- és székváros egyik látványosságát kepezi. A szálloda kitünő étteremmel, téli kerttel, magyar és francia konyhával és fényes kávéházzal rendelkezik. — Számos látogatásért esedezve, maradtam

Berkowicz J.

igazgató, ezelőtt a Sacher C. szállodában.

Frühauf J.

szállodás.

Szoba-árak mérsékelték, világítás és kiszolgálás nem számítatik.

1-3

Eladó szőlők.

A Kis Köves-hegyen a Szemszuró és Patkó szomszédságába 2 drb egymás melletti szőlő a Rongyos Fekete-hegyen, Kis Szem-

szuró tőszomszédságába egy még termő szőlő, melyben tavaly még 31 hordó bor termett, kő borház, szüretelő edény, az aljban gyümölcsös és méhészettel együtt eladó. Tudakozódhatni a „Zemplén” kiadóhivatalába.

Sírkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és nomokkő sírkövet.

Tisztelettel

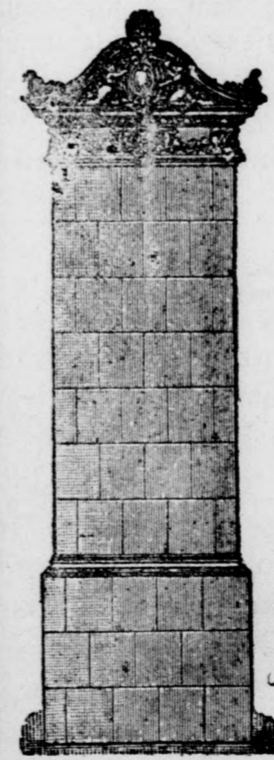
BURGER ADOLF

vállalkozó.

Sürgőnyezim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Az Eperjesi Népbank KÁLYHAGYÁRA

ajánlja legjobb minőségű és szép kivitelű saját gyártmányu fehér-bar-na vagy zöld ó-né-met, chamois- és majolica - kályhát, valamint kandalló- és kandallós kályhát, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és úgy a magyar iparegyesület, valamint a nagymélt. magyar kir. kereskedelmi Minister ur által is killetek tüntetve.

Jutányos árak mellett a legszolidabb és legpontosabb kiszolgálást biztosítatik.

Takarék konyhák felállítását a legolcsóbb és legcélszerűbb módszer szerint

elvéllaljuk.

Mintakönyv és árjegyzék kívánatra bérmentve.

Főraktár: EPERJES (Sáros-megye)
Bizomány és mintaraktár:

Behyna testvéreknél S.-A.-Ujhelyben,
Glück Móránál Nagy-Mihály.
Weinberger Móránál Ungvár. 5-5